

SUNDHEDS-
OG ÆLDREMINISTERIET

HØREOMRÅDET I FREMTIDEN

EN STYRKET INDSATS FOR
BORGERE MED HØRETAB

OKTOBER 2018

INDHOLD

Indsatsen for borgere med høretab skal løftes	3
Høreområdet i dag	4
Udfordringer på høreområdet	6
Regeringens vision for fremtidens høreapparatbehandling	10
Indsatsområder: Fremtidens høreapparatbehandling	11
Indsatsområde 1: En nemmere vej gennem systemet	12
Indsats 1: Afprøvning af en ny model for høreapparatbehandling: en digital og mere effektiv visitation	13
Indsats 2: Øget gennemsigtighed og information til borgeren	15
Indsatsområde 2: Bedre kvalitet i høreapparatbehandlingen	18
Indsats 3: Nationale kvalitetskrav til høreapparatbehandling – både i offentligt og privat regi	19
Indsats 4: Bedre brug af de faglige ressourcer på området	20
Indsats 5: Bedre dataindsamling for at skabe viden om effekt og kvalitet	21
Indsats 6: En uvildig behandling og rådgivning	21
Overblik: Regeringens indsatser på høreområdet	23

Høreområdet i fremtiden
En styrket indsats for borgere med høretab

Såfremt spørgsmål
kan henvendelse rettes til:
Sundheds- og Ældreministeriet
Holbergsgade 6
1057 København K
Tlf. 72 26 90 00

ISBN
978-87-7601-398-1 (Web)

Design
BGRAPHIC

Fotos
Colourbox, iStock

Publikationen kan hentes på www.sum.dk

Indsatsen for borgere med høretab skal løftes

Mennesker med høretab har ikke nødvendigvis ondt, og deres lidelse kan ikke ses. Alligevel har det store konsekvenser for den enkelte at have nedsat hørelse. Vi har brug for at have lyd på livet for at kunne høre, hvad vores familie, venner og kolleger siger, – og vi er afhængige af, at det er de rigtige lyde og ikke generende baggrundsstøj, der trænger igennem.

Mellem 500.000 og 800.000 danskere anslås at have nedsat hørelse i større eller mindre omfang. Det betyder, at de skal bruge uforholdsmæssigt mange kræfter på at kommunikere med deres omgivelser. For nogle mennesker er høretabet så stort, at de isolerer sig socialt og ikke kan passe deres job. Hvis der er tale om mindre børn forsinker det sprogudviklingen, og vi ved, at ubehandlet høretab blandt ældre kan øge risikoen for demens.

Derfor skal ingen stå alene med deres høretab. Vi må ikke negligere konsekvenserne, fordi det er en usynlig lidelse. Mennesker med nedsat hørelse skal have hurtig behandling og hvis nødvendigt et høreapparat, så de begrænses mindst muligt i at leve det liv, de gerne vil. Det er både i den enkelte og samfundets interesse.

Med udspillet **Høreområdet i fremtiden** løfter regeringen indsatsen for mennesker med høretab, så de fremover får hurtigere høreapparatbehandling af høj kvalitet. Vi prioriterer 115 mio. kr. til indsatsen over de næste fire år med finanslovsforslaget for 2019.

Regeringen vil introducere en ny digital model for visitation til høreapparatbehandling, som gør det lettere for mennesker med høretab at finde vej i behandlingsforløbet. Vi vil styrke informationen og sikre bedre oplysning om valg og behandlingsmuligheder, også hos de private høreklivker, så mennesker med høretab ikke kommer til at vente længere tid på behandling end højst nødvendigt.

Særligt for ældre mennesker kan det være svært at navigere mellem de offentlige og private tilbud om hjælp. Derfor vil regeringen også sikre mere overskuelighed og indføre nationale kvalitetskrav for høreapparatbehandlingen i Danmark. Alle mennesker med høretab skal have tryghed for, at de modtager behandling af høj kvalitet uanset om den finder sted i det offentlige eller private. Med udspillet udfoldes også regeringens initiativ i Afbureaukratiseringsreformen om forenkling af reglerne på høreapparatområdet. Her indgår bl.a. et selvstændigt initiativ om nedbringelse af ventetiden til offentlig høreapparatbehandling, øget gennemsigtighed om det private tilbud, kvalitetsdata på området og oplysninger om private klinikkers ejerforhold.

I fremtiden vil flere have brug for høreapparat. Dels fordi vi bliver flere ældre, men også fordi den teknologiske udvikling inden for høreapparater gør det muligt at hjælpe flere. Det skal vi glæde os over. Samtidig skal vi understøtte den fremtidige høreapparatbehandling, så det stigende antal borgere med nedsat hørelse ikke står stille på en venteliste eller farer vild mellem behandlingstilbud.

Ellen Trane Nørby
Sundhedsminister

Høreområdet i dag

Rigtig mange danskere oplever, at hørelsen svigter. I Danmark hørescreenes alle nyfødte børn, og der er årligt mellem 100-150 nyfødte med høretab. For andre kommer høretabet senere i livet, og for langt de fleste er høretabet noget, der kommer med alderdommen.

Omkring 500.000-800.000 danskere anslås at lide af hørenedsættelse i større eller mindre grad. I mange tilfælde kan et høreapparat reducere funktionsnedsættelsen og gøre det muligt for den enkelte at deltage i samtaler, som personen ellers ville være udelukket fra.

Ca. 300.000 danskere skønnes at have høreapparat i dag, men der findes ikke nøjagtige opgørelser. Antallet af høreapparatbrugere forventes at vokse fremover, fordi vi bliver flere ældre, og fordi den teknologiske udvikling på området betyder, at høreapparatbehandling kan hjælpe flere mennesker med høretab.

Sådan kan du få et høreapparat i dag

Hvis man oplever en hørenedsættelse skal man henvende sig til sin egen læge eller direkte til en privatpraktiserende øre-næse-halslæge. Alt efter behov henviser øre-næse-halslægen én til høreapparatbehandling eller yderligere udredning på et offentligt sygehus.

Patienter, der henvises til høreapparatbehandling, kan som udgangspunkt vælge mellem vederlagsfri offentlig behandling eller privat behandling med offentligt tilskud. Børn og unge under 18 år og personer med kompliceret høretab skal dog altid henvises til behandling på offentlige audiologiske klinikker.

Private forhandlere af høreapparater skal opnå godkendelse for at forhandle tilskudsberettigede høreapparater, og der føres årligt tilsyn med godkendte private forhandlere. Det er borgerens bopælsregion, der bevilliger tilskud til høreapparater, og som udgangspunkt skal der gå fire år, før der kan opnås nyt offentligt tilskud til privat høreapparatbehandling.

Det er herudover muligt for vanskeligt stillede folke- og førtidspensionister at få tildelt et formuebestemt helbredstillæg af kommunen i forbindelse med høreapparatbehandling i privat regi. Med helbredstillægget kan der ydes dækning til den del af udgiften, der overstiger det offentlige tilskud og helbredstillægget kan maksimalt udgøre 85% af patientens egenbetaling.

Fakta om høreområdet

Det anslås, at der i 2017 var omkring 64.000 patienter, der modtog behandling relateret til høretab i offentligt regi. Der findes ikke en central opgørelse over, hvor mange patienter, der i samme periode har modtaget behandling i privat regi, men vi ved, at der i 2017 blev udleveret i alt 139.072 høreapparater, hvor ca. 43% blev udleveret i privat regi. Det vurderes, at ca. en tredjedel af patienter med høretab er i alderen 18 til 64 år, mens der for to tredjedele vedkommende er tale om borgere over 65 år.

Der er i dag 21 offentlige audiologiske afdelinger, der tilbyder borgere høreapparatbehandling. Pr. 31. december 2017 var der registreret 343 godkendte private høreklinikker.

Offentligt tilskud til behandling i privat regi

Tilskud til høreapparatbehandling er fastsat til 4.000 kr. ved behandling på ét øre og 6.350 kr. ved behandling på begge ører. Taksten for den del af tilskuddet, der gives til selve behandlingen, reguleres årligt efter den almindelige pris- og lønudvikling.

I 2018 udgør det offentlige tilskud til høreapparater 4.108 kr. for behandling af ét øre og 6.447 kr. for behandling på begge ører.

Kilde: Sundhedsdatastyrelsen og FORCE technology, Bekendtgørelse nr 1438 af 23/12/2012

Udfordringer på høreområdet

Regeringen ønsker, at borgere med høretab får hurtig hjælp af høj kvalitet, så deres høretab begrænser dem mindst muligt i at leve det liv, de hver især ønsker. For mennesker med høretab er den rigtige behandling en forudsætning for, at de kan deltage i og bidrage til fællesskabet på lige fod med alle andre. Med et høreapparat kan mange leve livet fuldt ud med deres handicap fremfor at leve et liv, hvor de fleste lyde er lukket ude.

Derfor skal mennesker med høretab ikke vente unødigt længe på høreapparatbehandling, som mange gør i dag. For at understøtte, at patienter med høretab får den rette hjælp, vil regeringen gøre op med en række forhold, som præger høreapparatbehandlingen i dag.

Historisk overblik 2013-2017

Pr. 1. januar 2013 blev reglerne for høreapparatbehandling samlet i sundhedsloven. Herved kom regionerne til at stå for både bevilling og finansiering af området med henblik på at opnå en enklere struktur for borgeren, undgå unødige sagsbehandlingstid og sikre en samordning af aktivitetsstyring og finansieringsansvar.

I marts 2017 blev en evaluering af lovændringen i 2013 offentliggjort. Evalueringen viste, at:

- der er lange ventetider til offentlig høreapparatbehandling (varierende fra 20-112 uger i 2017 på mitsygehusvalg.dk)
- det kan være vanskeligt for borgere at navigere på området som følge af områdets kompleksitet og opdelingen mellem offentlige og private tilbud
- udgifterne til offentligt tilskud til privat høreapparatbehandling er faldet efter lovændringen, hvor tilskuddet blev sat ned. Det opvejes dog i nogen grad af udgifter forbundet med den øgede aktivitet til de offentlige audiologiske afdelinger samt udgifter til helbrestillæg ved privat behandling.

Lange ventetider til offentlig høreapparatbehandling

Der er generelt lang ventetid til offentlig høreapparatbehandling. I oktober 2018 kan borgere med høretab risikere at vente i op til 115 uger på et høreapparat fra det offentlige sygehusvæsen, jf. figur 1. Nogle patienter oplever således en uacceptabel lang ventetid. Størstedelen af patienterne har frit valg fra dag ét og kan vælge at gå til et privat tilbud i stedet. Men børn og unge under 18 år og borgere, der lider af et kompliceret høretab har i dag ikke mulighed for at vælge et privat alternativ til offentlig behandling, og må derfor vente på den offentlige høreapparatbehandling.

Uoverskuelighed og manglende information

Det er i dag svært for patienter at navigere mellem offentlige og private tilbud. Mange af patienterne er ældre, og de kan have svært ved selv at opsøge viden om muligheden for at få tilskud til høreapparat hos en privat leverandør. Det kan være en del af forklaringen på, at så mange, der har mulighed for at benytte en privat leverandør, alligevel vælger at vente i det offentlige.

Uensartet og utilstrækkelig kvalitetskontrol

Der eksisterer ikke en fælles kvalitetskontrol i offentligt og privat regi, som gør det muligt at opgøre kvalitet og effekt af høreapparatbehandling på tværs af tilbud. Der sker heller ikke en systematisk dataindsamling, som gør det muligt at følge aktivitet og udvikling på området.

Manglende gennemsigtighed om sammenfaldende interesser

Patienterne kan let blive i tvivl om, hvorvidt lægerne alene vejleder ud fra et fagligt grundlag. Der er i dag ikke noget til hinder for, at en øre-næse-halslæge kan have økonomiske interesser i en privat leverandør af høreapparater. Usikkerhed om lægernes økonomiske interesser kan skabe mistillid hos patienterne.

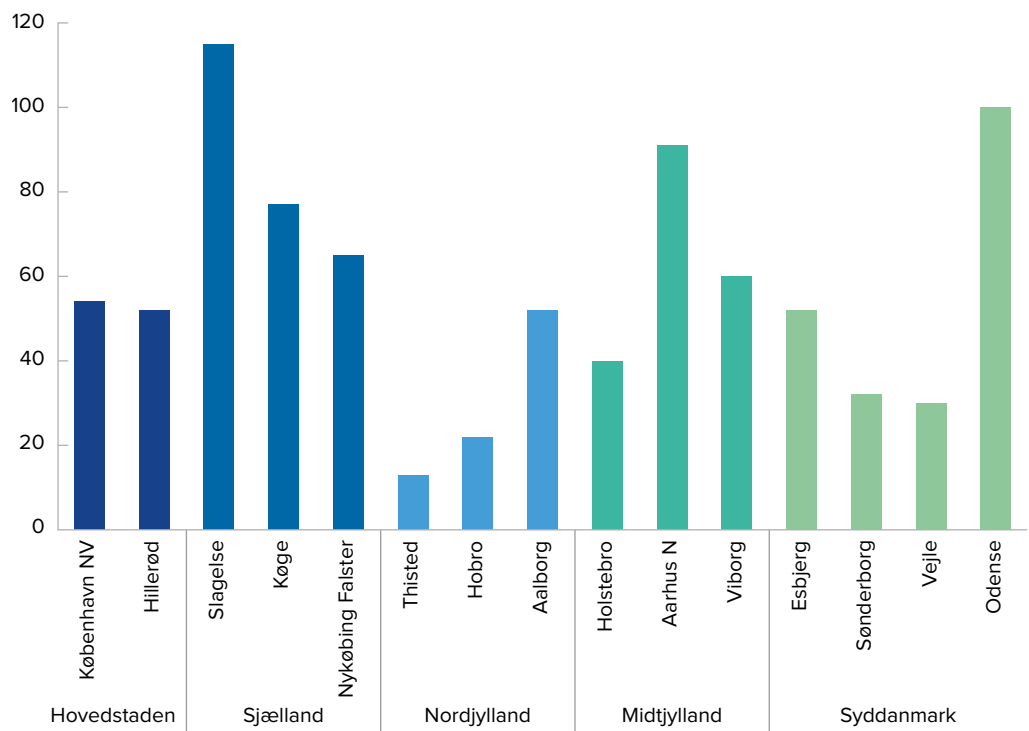

”Tidligere har jeg været meget udadvendt. Hvis min hørelse fungerede, kunne jeg sagtens deltage i mere og tage på ture. Men selv om jeg prøver at følge med til sammenkomster, så lykkes det ikke altid, selv om jeg rejser mig op og siger; 'jeg hører dårligt, så jeg skal se jeres ansigter for at følge med'. Tit har jeg haft lyst til at græde, når jeg gik hjem, siger Ruth Jørgensen på 85 år, som tit tænker på fremtiden.”

Kilde: Høreforeningen

FIGUR 1 VENTETIDER TIL OFFENTLIG HØREAPPARATBEHANDLING
PR. 13. OKTOBER 2018

Anm.: Det bemærkes, at tallene viser den forventede ventetid til første undersøgelse på opgørelsestidspunktet. Den reelle ventetid for patienten kan derfor variere i forhold til hertil. Der kan desuden være forskelle i registreringsmetoden fra sygehus til sygehus, ligesom ventetiderne er opgjort pr. klinik og ikke er vægtet efter patientvolumen.

Kilde: mitsygehusvalg.dk, 13. oktober 2018

Regeringens vision for fremtidens høreapparatbehandling

Regeringen ønsker en høreapparatbehandling, hvor patienten sættes i centrum – gennem hele behandlingsforløbet. Vi vil gøre brug af ny teknologi og viden, som styrker overskueligheden og mindsker risikoen for, at den enkelte patient farer vild eller ryger ud af et sidespor undervejs i høreapparatbehandlingen. Det skal samtidig sikres, at alle patienter med høretab modtager en uvildig høreapparatbehandling af høj kvalitet – uanset om behandlingen modtages på en offentlig eller privat høreklinik.

En nem og overskuelig vej til høreapparatbehandling

Borgere med behov for høreapparatbehandling skal opleve sammenhæng og overskuelighed gennem hele patientforløbet. Regeringen vil med hjælp fra ny teknologi på området afprøve nye måder for visitation til behandling. Det skal gøre det nemt for patienterne at finde en løsning, der passer til den enkelte.

Brug af ledig kapacitet på området

Borgere med høretab skal ikke vente i op til 115 uger på høreapparatbehandling. Derfor skal flere patienter gøre brug af deres forskellige behandlingsmuligheder. Regeringen vil sikre større gennemsigtighed, bedre information om forskellige behandlingsmuligheder og lige vilkår for patienter på tværs af private og offentlige tilbud.

Høj kvalitet i behandlingen og effekt for den enkelte

Borgere med høretab skal modtage en høreapparatbehandling af høj kvalitet, uanset om de vælger en offentlig eller privat udbyder. Behandlingen skal have en effekt i forhold til de problemer, patienten møder i sit hverdagsliv, for ellers risikerer høreapparatet at ende i skuffen. Derfor vil regeringen sikre systematisk og standardiseret viden om, hvilke patienter, der behandles og effekt af behandlingen.

En uvildig behandling, som man kan være tryk ved

Alle patienter skal kunne være trykke ved, at den vejledning de modtager hos øre-næse-halslæger, alene er baseret på et fagligt grundlag. Regeringen ønsker derfor nye regler for øre-næse-halslægers tilknytning til salg af høreapparater.

Indsatsområder

Fremtidens høreapparatbehandling

Med udgangspunkt i regeringens vision for høreområdet, fremlægger regeringen en plan for fremtidens høreapparatbehandling, hvor der sættes ind på to indsatsområder:

Nemmere vej gennem systemet

Patienter med behov for høreapparatbehandling skal opleve sammenhæng og overskuelighed lige fra visitation til opfølgning. Det skal være nemmere for patienten at navigere mellem forskellige behandlingsmuligheder og vælge en løsning, der passer til den enkeltes behov.

Bedre kvalitet i behandlingen

Patienter med høretab skal modtage en uvildig høreapparatbehandling af høj kvalitet, uanset om de vælger en offentlig eller privat udbyder. Det skal sikres, at behandlingen rent faktisk har en effekt i forhold til de problemer, patienten møder i sit hverdagsliv.

Indsatsområde 1:

Nemmere vej gennem systemet

INDSATS 1

Afprøvning af ny model for høreapparatbehandling: en digital og mere effektiv visitation

INDSATS 2

Øget gennemsigtighed og information til borgeren

- Private klinikker skal informere klarere
- Krav om udlevering af informationspjece
- Sikre patienter samme adgang til at få erstattet mistet apparat

---

Indsatsområde 2:

Bedre kvalitet i høreapparatbehandling

INDSATS 3

Nationale kvalitetskrav til høreapparatbehandling – både i offentligt og privat regi

INDSATS 4

Bedre brug af de faglige ressourcer på området

INDSATS 5

Bedre dataindsamling for at skabe viden om effekt og kvalitet

INDSATS 6

En uvildig behandling og rådgivning

En nemmere vej gennem systemet

Mennesker med høretab venter i dag alt for længe på høreapparatbehandling. Nogle steder i landet venter de helt op mod 115 uger på at modtage den behandling, de har brug for, jf. figur 1. Samtidig kan det være svært for den enkelte at navigere mellem offentlige og private tilbud. Borgerne mangler simpelthen bedre og let tilgængelig information om, hvor man skal henvende sig, hvilke behandlingsmuligheder der findes i privat og offentligt regi, og hvor lang tid man skal regne med at vente. Derfor risikerer mennesker med høretab at opleve forskelle i behandlingen alt efter, hvor de vælger at søge hjælp.

Det er vigtigt for regeringen, at borgere med høretab hurtigt modtager den rette behandling. Samtidig skal de opleve et behandlingsforløb med stor sammenhæng og gennemsigtighed, som gør det muligt for den enkelte at træffe oplyste valg mellem de forskellige behandlingsmuligheder, der findes på høreområdet. Det er også derfor, at regeringen har gjort det til et selvstændigt initiativ i Afbureaukratiseringsreformen, at der skal gøres tiltag for at styrke gennemsigtigheden på området for høreapparatbehandling.

Mennesker med høretab er lige så forskellige som folk er flest. Derfor har de også forskellige behov og ønsker i forhold til behandlingen. Nogle borgere med høretab bruger måske kun deres apparater få timer om dagen i sociale sammenhænge, mens andre er afhængige af det i alle deres vågne timer for eksempelvis at kunne passe deres job eller uddannelse. Det skal derfor være nemt for patienten at vælge den løsning og høreapparatbehandling, der passer til den enkeltes behov.

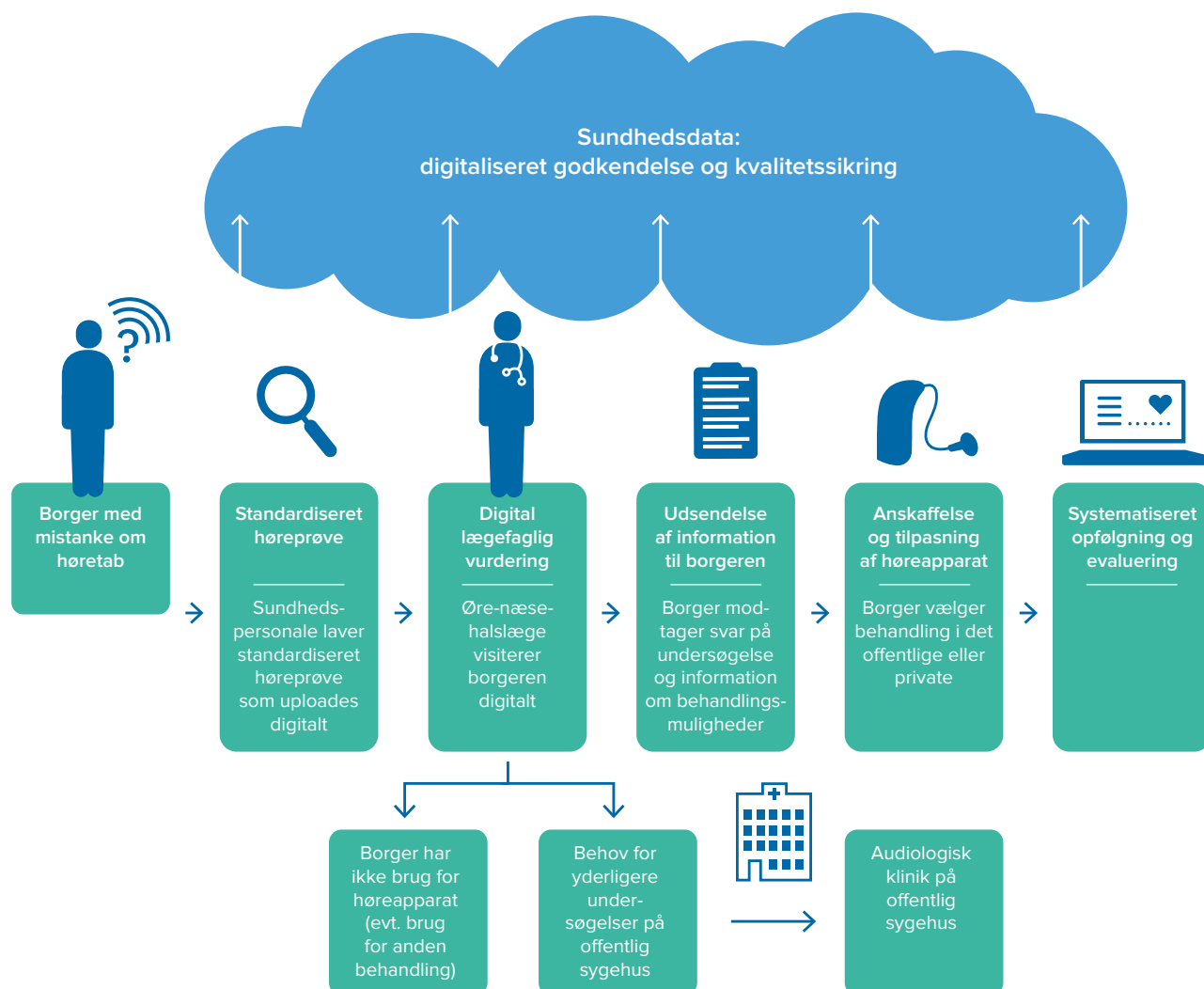
INDSATS 1

Afprøvning af en ny model for høreapparatbehandling: en digital og mere effektiv visitation

Der er i dag mange indgange til høreapparatbehandling. Borgere kan tage kontakt til deres praktiserende læge, vælge at tage en høreprøve hos en privat klinik eller henvende sig direkte til en privatpraktiserende øre-næse-halslæge. Uanset hvilken indgang borgeren vælger, er en undersøgelse og henvisning fra en øre-næse-halslæge en forudsætning for både offentlig høreapparatbehandling og privat høreapparatbehandling med offentligt tilskud.

Undersøgelser i forbindelse med mistanke om høretab genbruges ikke i dag gennem patientforløbet. Det betyder, at man som patient må gennemføre den samme undersøgelse flere gange, og relevant information risikerer at gå tabt. Ofte ender patienten selv med at stå med ansvaret for at kunne fortælle om sit sygdomsforløb. Det kan skabe utryghed og frustration for mennesker med høretab og deres pårørende.

Derfor ønsker regeringen at gøre brug af nye digitale løsninger, der vil gøre det muligt at standardisere og flytte dele af behandlingsforløbet tættere på borgeren samtidig med, at vi bevarer et stærkt sundhedsfagligt hensyn. Regeringen vil introducere en digital løsning for visitation til høreapparatbehandling, så borgere med høretab nemt kan vælge den behandling, der passer til hver enkelts behov og ønsker. Det understøtter også en af regeringens målsætninger med Sammenhængsreformen om, at den offentlige sektor i højere grad skal bindes sammen digitalt, så borgere og virksomheder oplever kun at skulle afgive de samme oplysninger én gang. Modellen for en ny digital visitation er stærkt inspireret af en model præsenteret af Arbejdsgruppe for Fremtidens Hørerehabilitering.

Et nyt patientforløb – hvor borgeren er i centrum

En ny model for visitation til høreapparatbehandling vil indebære, at borgere med mistanke om høretab kan henvende sig hos enten egen læge, en af de mange private høreklinikker eller hos en privatpraktiserende øre-næse-halslæge og alle steder få foretaget den samme høreprøve, der fra det øjeblik prøven er foretaget, vil følge borgeren digitalt gennem resten af patientforløbet.

Når borgeren har fået foretaget høreprøven gemmes den digitalt. Herefter vil en øre-næse-halslæge modtage undersøgelsen og vurdere, hvorvidt borgeren har gavn af høreapparatbehandling.

Borgeren vil modtage en tilbagemelding fra øre-næse-halslægen via digital post. Det er forventningen, at borgeren vil kunne modtage et svar inden for 1-2 uger. Her vil borgeren få information om resultatet af høreprøven og hvilke behandlingsmuligheder, der findes både i det private og i det offentlige. Hvis øre-næse-halslægen vurderer, at der er tale om et ukompliceret høretab vil borgeren, som i dag, herefter frit kunne vælge mellem offentlig eller privat behandling med offentligt tilskud. Hvis øre-næse-halslægen vurderer, at der er behov for yderligere undersøgelser, vil borgeren modtage en henvisning til en offentlig audiologisk afdeling.

På den måde skabes der mere sammenhæng i behandlingen for borgeren med høretab, som ikke længere skal have lavet unødvendige dobbeltundersøgelser. Digital tilbagemelding med information understøtter, at borgeren modtager den rette information, og at den er uvildig. Regeringen vil starte med at afprøve modellen i perioden 2019-2022 og løbende evaluere de erfaringer, der gøres. Der vil også foretages en samlet evaluering i 2022.

INDSATS 2

Øget gennemsigtighed og information til borgeren

Det er vigtigt for regeringen at understøtte, at mennesker med høretab har selvbestemmelse og frihed til at vælge mellem de forskellige behandlingsmuligheder på et oplyst grundlag. Borgerne skal have mulighed for at vælge netop det tilbud, som opfylder den enkeltes behov bedst muligt.

Borgere, som efter visitation fra en øre-næse-halslæge bliver diagnosticeret med et såkaldt ukompliceret høretab – hvilket er langt størstedelen – har mulighed for at vælge privat høreapparatbehandling med offentligt tilskud fra første dag.

En forudsætning for at gøre brug af det frie valg er selvsagt, at borgerne kender til muligheden og har overblik over de forskellige behandlingsmuligheder på høreapparatområdet.

Regeringen ønsker derfor, at aktørerne på området skal informere bedre om det frie valg på høreapparatområdet, så der skabes et bedre overblik over behandlingsmulighederne for mennesker med høretab.

Regeringen vil igangsætte tre initiativer, der understøtter øget gennemsigtighed omkring behandlingstilbuddet i det offentlige og private.

Tilskud til privat høreapparatbehandling reguleres årligt. I 2018 er tilskuddet:

- 4.108 kr. for behandling af ét øre og
- 4.108 kr. + 2.369 kr. for behandling på begge ører = 6.477 kr. i alt.

Øget gennemsigtighed i det private tilbud

Borgere med høretab skal kunne træffe et oplyst valg og have mulighed for at vælge den behandling, som passer vedkommende bedst.

Derfor vil regeringen indføre regler om, at de private høreklivikker skal skilte med oplysninger om deres tilbud. Det skal blandt andet være nemt for borgerne at gennemskue, hvorvidt klinikken har et høreapparat i sortimentet, der prismæssigt ligger inden for den offentlige tilskudsgrænse til privat behandling. Informationen skal være lettilgængelig for borgeren, fx på klinikens hjemmeside.

Private klinikker skal informere klarere

Der indføres krav om, at private høreklivikker skal skilte med en række oplysninger knyttet til det private behandlingstilbud. De private klinikker skal bl.a. oplyse:

- hvilke høreapparater, de tilbyder på eller under den offentlige tilskudsgrænse
- kvalitets/-effektdata fra borgere, der har modtaget behandling på klinikken
- virksomhedens ejerforhold

Uvildig information til patienten

Borgere med et ukompliceret høretab skal modtage uvildig og tydelig information om deres mulighed for frit valg af høreapparatbehandling.

Regeringen vil sikre, at alle borgere med høretab får at vide af øre-næse-halslægen, hvilke behandlingsmuligheder de har. Informationen skal gives skriftligt, så borgeren kan orientere sig i mulighederne efterfølgende. Mange patienter med høretab er ældre, og de kan have svært ved selv at opsøge viden. Derfor er der risiko for, at en stor del af målgruppen ikke er oplyste om deres muligheder for at søge hjælp i det private.

Regeringen ønsker, at informationsindsatsen på området styrkes og tilpasses patientgruppen. Der udarbejdes derfor en national informationspjece, som alle patienter skal have udleveret, når de taler med deres øre-næse-halslæge. Informationspjece vil også sendes til borgeren via digital post.

Samme praksis i offentligt og privat regi

Det er vigtigt for regeringen, at borgere ikke stilles dårligere, hvis de vælger at benytte deres frie valg. Adgangen til at få genudleveret et høreapparat virker i dag til at være væsentlig lettere, hvis patienten har modtaget høreapparatet gennem det offentlige tilbud sammenlignet med det private tilbud. Det er ikke acceptabelt. Der skal derfor præciseres, at der som udgangspunkt skal gå fire år, før der kan ydes offentligt tilskud til et nyt høreapparat både i det offentlige og i det private. En førtidig udskiftning skal afhænge af en sundhedsfaglig vurdering

INDSATSOMRÅDE 1: Nemmere vej gennem systemet

INDSATS 1

Afprøvning af en ny model for høreapparatbehandling: en digital og mere effektiv visitation

For at sikre en mere ressourceeffektiv og uvildig visitation til høreapparatbehandling i dag, introducerer regeringen en ny model for visitationen med en standardiseret forundersøgelse og digital visitation til høreapparatbehandling.

INDSATS 2

Øget gennemsigtighed og information til borgeren

Regeringen ønsker at styrke informationsindsatsen og sikre øget gennemsigtighed i offentlig og privat behandling af høretab. Derfor vil regeringen indføre følgende indsatser:

- Private klinikker skal informere klarere
- Krav om udlevering af informationspjece
- Sikre patienter samme adgang til at få erstattet mistet apparat

Bedre kvalitet i høreapparatbehandlingen

Det skønnes, at helt op mod 300.000 danskere har et høreapparat. Alligevel stilles der i dag ikke ensartede krav til kvaliteten af den høreapparatbehandling, der ydes i det offentlige og private. Der bliver heller ikke foretaget en systematisk registrering af data om effekt og kvalitet af behandlingen. Det betyder, at vi har meget sparsom viden om, hvorvidt mennesker med høretab rent faktisk får en brugbar behandling af høj kvalitet, der vel at mærke afhjælper deres problem.

For regeringen er det afgørende, at borgere med høretab kan være sikre på, at der er høj kvalitet i høreapparatbehandlingen uanset, hvor behandlingen foregår. Herudover skal det være muligt at følge udviklingen på området og opgøre effekten af behandlingen for den enkelte patient. Det er netop effekten for den enkelte, der skal være i fokus for at undgå, at høreapparatet ender i skuffen, og borgeren fortsat står med et uløst problem. Bedre data om effekt og kvalitet kan være med til at skabe sammenhæng mellem den offentlige og private sektor. Initiativet skal derfor ses i sammenhæng med regeringens afbureaukratiseringsinitiativ om, at strukturer og sektorer skal spille bedre sammen – ikke mindst fra borgerens perspektiv.

Der skal derfor opstilles en minimumsstandard for kvalitet i høreapparatbehandlingen, som gælder både offentlige og private udbydere af behandling. Samtidig skal der være fokus på, at behandlingen rent faktisk har en effekt i forhold til de problemer, borgeren møder i sit hverdagsliv. Regeringen vil derfor iværksætte en række indsatser, der sammen skal understøtte høj kvalitet og et bedre datagrundlag i høreapparatbehandlingen til gavn for den enkelte patient.

INDSATS 3

Nationale kvalitetskrav til høreapparatbehandlingen – både i offentligt og privat regi

Patienter med høretab skal kunne være trygge ved, at den høreapparatbehandling de modtager er af høj kvalitet uanset, om behandlingen finder sted i et offentligt eller privat behandlingstilbud. Regeringen vil derfor opstille nationale kvalitetskrav for høreapparatbehandlingen i Danmark, der skal sikre ensartet og høj kvalitet på tværs af offentlig og privat behandling.

De nationale kvalitetskrav skal omfatte det samlede patientforløb - lige fra udredning og henvisning til behandling og opfølgning. Der vil også opstilles kvalitetskrav til selve høreapparaterne, udstyret og hvilke kompetencer, der skal være til stede blandt fagpersonalet. Der udarbejdes en høreprøve, som både offentlige og private udbydere skal anvende, når de undersøger borgeren for et eventuelt høretab.

Der udarbejdes en ny faglig visitationsretningslinje for speciallæger i øre-, næse- og halssygdomme, der i dag henviser patienter til henholdsvis offentlig og privat behandling.

En visitationsretningslinje skal tydeliggøre, hvilke patienter der skal henvises til videre udredning på en offentlig audiologisk klinik, og hvilke patienter der har et ukompliceret høretab og derfor selv kan vælge, om de vil modtage behandling i privat regi med offentligt tilskud eller i offentligt regi.

Det skal også tydeliggøres, at en patient, som henvises til videre udredning på en offentlig audiologisk klinik, men som efterfølgende viser sig ikke at have et høretab, der nødvendiggør behandling i offentlig regi, kan vælge at modtage høreapparatbehandling i privat regi, hvor ventetiden typisk er kortere.

På den måde skal visitationsretningslinjen understøtte, at flere borgere får en hurtigere behandling, at den samlede kapacitet på området udnyttes bedre, og at de specialiserede kompetencer på sygehusene anvendes til de patienter, der har størst behov.

INDSATS 4

Bedre brug af de faglige ressourcer på området

Som en del af regeringens arbejde med at understøtte høj kvalitet i høreapparatbehandling vil regeringen afklare, hvilke faggrupper der kan varetage offentlig og privat høreapparatbehandling.

Det skal sikres, at alle faggrupper, der i dag er kvalificerede til at varetage høreapparatbehandling, inkluderes i reglerne, så alle faglige ressourcer på området kommer i spil. Det skal herudover sikres, at fagpersonalet er omfattet af de rette krav og regler. Reglerne for hvilke faggrupper, der må varetage behandling, skal gælde både i offentlig og privat høreapparatbehandling og skal understøtte regeringens arbejde med at skabe ensartet høj kvalitet på tværs.

Afklaringsarbejdet vil derfor skulle ske i samspil med, at der opstilles nationale kvalitetskrav til høreapparatbehandling.

Der er i dag regler for, hvilke faggrupper der må varetage høreapparatbehandling i privat regi.

Høreapparatbehandling kan selvstændigt udføres af enten øre-næse-halslæger med audiologi som særligt fagområde eller af audiologiassistenter med mindst to års erfaring fra en audiologisk klinik. Gennem de senere år er en række nye uddannelser inden for audiologi kommet til, og der er behov for at afklare om disse faggrupper skal have mulighed for at varetage høreapparatbehandling.

INDSATS 5

Bedre dataindsamling for at skabe viden om effekt og kvalitet

Mennesker med høretab skal have gavn af de erfaringer, der gøres inden for hørebehandling i det offentlige og private, og der skal ske en løbende kvalitetssikring. Derfor ønsker regeringen at iværksætte en national, systematisk og ensartet indsamling af data om høreapparatbehandlingen i Danmark.

I dag ved vi alt for lidt om, hvem der modtager høreapparatbehandling, hvilken behandling eller opfølgning, de modtager, og om den enkelte patient opnår den ønskede effekt som følge af høreapparatbehandlingen. Det vil vi nu til at indsamle data om, så vi kan sikre mennesker med høretab en mere individualiseret behandling af høj kvalitet og følge udviklingen på området.

Brug af patientrapporterede oplysninger (PRO-data) skal bl.a. belyse, hvilken effekt den enkelte borger oplever ved at få et høreapparat, og om høreapparatet løser de problemer, der fylder i den enkelte borgers hverdag. Standardiseret data skal desuden udstyre os med viden om, hvordan området udvikler sig, hvor ofte sker der fejlbehandling eller fejlagnostisering, og om hvorvidt der er en over- eller underbehandling på området.

Regeringen vil desuden forbedre opgørelserne af ventetider til offentlig og privat behandling. Ventetiderne til offentlig behandling registreres i dag, men der kan være forskelle i registreringsmetoden fra sygehus til sygehus. Det skal fremover standardiseres. Og så skal ventetiderne til privat behandling også opgøres. På den måde ønsker regeringen at gøre det nemt for patienter at overskue, hvor lang ventetid der er til høreapparatbehandling hos de forskellige klinikker.

Hurtig behandling for patienter med kompliceret høretab

Som reglerne er i dag skal patienter med kompliceret høretab, og herunder børn og unge under 18 år, altid behandles på en offentlig audiologisk afdeling. Det skyldes, at man gerne vil sikre, at de rette sundhedsfaglige kompetencer er til stede i behandlingen, når netop denne gruppe af patienter skal have høreapparat.

Patienter med et kompliceret høretab har altså ikke mulighed for at vælge en privat udbyder i stedet for en offentlig, og derfor ønsker regeringen at understøtte, at disse patienter ikke venter unødigt længe på behandling i de offentlige systemer.

I forlængelse af regeringens ønske om, at der skal opstilles opdaterede kriterier for, hvornår en borger skal henvises til videre udregning på sygehuset med mistanke om kompliceret høretab, og der også indsamles viden om målgruppens størrelse, bliver det muligt at afgrænse denne gruppe af patienter. Som led i disse indsatser vil regeringen afklare, hvordan patienter med kompliceret høretab opnår sikkerhed for en hurtig behandling på de offentlige sygehuse.

INDSATS 6

En uvildig behandling og rådgivning

For regeringen er det vigtigt, at patienterne skal kunne være trygge ved, at øre-næse-halslæger vejleder og behandler ud fra et uvildigt, sundhedsfagligt grundlag.

Efter gældende regler skal en læge anmelden sin tilknytning til Lægemiddelstyrelsen, når han eller hun driver eller er tilknyttet en specialiseret forhandler af medicinsk udstyr, som fx høreapparater. Øre-næse-halslæger har således mulighed for at henvise borgere med høretab til sin egen forretning.

Det ønsker regeringen at gøre op med. Regeringen vil begrænse den særlige risiko for inhabilitet, der opstår, når en ørelæge kan henvise egne patienter med høretab til køb af høreapparater i lægens egen klinik, i en privat høreklinik eller et andet salgssted, som lægen selv har ejerskab i. Borgerne skal være helt sikre på, at de modtager den behandling, de ud fra en sundhedsfaglige vurdering har behov for uden påvirkning af økonomiske hensyn.

Erfaringer med habilitetsreglerne fra 2014 og frem til 1. januar 2018 er under evaluering i Lægemiddelstyrelsen. På baggrund af den endelige evaluering vil regeringen drøfte reglerne med Folketingets partier med henblik på en bred politisk aftale. Regeringens udgangspunkt for forhandlingerne vil være, at der indføres et forbud for læger i klinisk arbejde mod fremtidigt ejerskab i høreapparatsalg. Dertil skal der gælde en skærpet oplysningspligt for alle læger i klinisk arbejde med tilknytning til detailsalg af høreapparat og andet medicinsk udstyr.

INDSATSOMRÅDE 2:

Bedre kvalitet i fremtidens høreapparatbehandling

INDSATS 3

Nationale kvalitetskrav til høreapparatbehandlingen – både i offentligt og privat regi

Regeringen vil indføre nationale kvalitetskrav til for hele behandlingsforløbet – fra udredning og henvisning til behandling samt opfølgning – samt til høreapparater og udstyr. Som en del af arbejdet indføres en visitationsretningslinje med opdaterede kriterier for henholdsvis kompliceret og ukompliceret høretab.

INDSATS 4

Bedre brug af de faglige ressourcer på området

Regeringen ønsker at igangsætte et arbejde, hvor det afklares, hvilke faggrupper, der selvstændigt kan varetage høreapparatbehandling.

INDSATS 5

Bedre dataindsamling for at skabe viden om effekt og kvalitet

Regeringen ønsker at igangsætte en systematisk og standardiseret indsamling af data på området. Der skal indsamles data om bl.a. diagnosticeringen og behandlingen af den enkelte patient, om patientens oplevede effekt af behandlingen, om ventetider på behandling mv.

INDSATS 6

En uvildig behandling og rådgivning

Regeringen vil drøfte habilitetsreglerne med Folketingets partier med henblik på en bred politisk aftale. Regeringens udgangspunkt for forhandlingerne vil være en model, hvor der både indføres et forbud for læger i klinisk arbejde mod fremtidigt ejerskab i høreapparatsalg og en skærpet oplysningspligt for alle læger i klinisk arbejde med tilknytning til detailsalg af høreapparat og andet medicinsk udstyr.

Overblik: Regeringens indsatser på høreområdet

Indsatsområde 1:

Nemmere vej gennem systemet

INDSATS 1

Afprøvning af en ny model for høreapparat-behandling:
en digital og mere effektiv visitation

INDSATS 2

Øget gennemsigtighed og information til borgeren

- Private klinikker skal informere klarere
- Krav om udlevering af informationspjece
- Sikre patienter samme adgang til at få erstattet mistet apparat

Indsatsområde 2:

Bedre kvalitet i høreapparatbehandlingen

INDSATS 3

Nationale kvalitetskrav til høreapparat-behandlingen
– både i offentligt og privat regi

INDSATS 4

Bedre brug af de faglige ressourcer på området

INDSATS 5

Bedre dataindsamling for at skabe viden om effekt og kvalitet

INDSATS 6

En uvildig behandling og rådgivning

